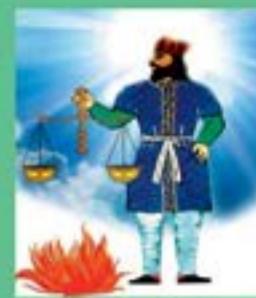

НАВРŪЗ ХУЧАСТА БОД!

ИНСОН, ҲУҚУҚ ВА ОЗОДИҲОИ ОН АРЗИШИ ОЛӢ МЕБОШАНД

МИНБАРИ ХУҚУҚШИНОС

НАШРИЯИ ФАКУЛТЕТИ ҲУҚУҚШИНОСИИ ДМТ * * * № 4-5 (37-38) 18-УМИ МАРТИ СОЛИ 2016, ҶУМҲА

Боиси ифтихору сарафрозии мо, тоҷикон, кулли форсизабонони олам ва дигар кишварҳои ҳавзаи фарҳангии Наврӯз аст, ки аз соли 2010-ум инҷониб Наврӯзи Аҷам дар сатҳи байналмилалӣ ва бо шукӯҳу шаҳомати хоса таҷпил карда мешавад.

Ҷаҳонӣ гардидани Наврӯз имкон медиҳад, ки аҳли башар ба ин падидаи нодирӣ бостонӣ ҳарчи бештар таваҷҷӯҳ зоҳир намояд, зеро Наврӯз ва мазмуну муҳтавои он хоси фақат қаламрави зуҳури он набуда, балки суннату анъанаҳои неку созандай он мевтонанд ҳамчун омили муҳими ҳамзистии осоиштаи тамоми инсоният хизмат кунанд.

Фазилати Наврӯз ҳамчун ҷашни пайванди инсон бо табиат аз вусъати амалҳои созандагиву ободкорӣ, сабзонидану парвариши ниҳолҳо ва бунёди боғҳо иборат аст, ки дар тамоми марҳалаҳои ташаккули Наврӯзи Аҷам мукаммал гардида, на танҳо аҷдоди мо, балки мардумони муҳталифро ба сӯи чунин амалҳои нек ҳидоят кардааст.

Эмомалӣ Раҳмон

Устоди Ғамҳор
Вақили Мардум
Мешавад

Такмили
қонунгузории
чиноятӣ

Паём – баёнгари
сиёсати дохилӣ
ва хориҷии
кишвар

Тағйирот ба
Конститутсия –
тақозои рушди
ҷомеа

УСТОДИ FAMХОР

Мардуми шарифи Тоҷикистонро дар пеш ду маъракаи муҳимми сиёсӣ – интихоботи миёндаврӣ ба вакилии Маҷлиси намояндагон ва раъйпурсии умумихалқӣ оид ба ворид намудани тағиироту иловаҳо ба Конститутсия интизор аст. Ёдовар мешавем, ки санаи 4-уми феврали соли равон Қарори Комиссияи марказии интихобот ва раъйпурсии ҶТ дар бораи таърихи 10-уми апрели соли 2016 интихоботи миёндаврии вакилони Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олий ба ҷойи вакilonи хориҷшуда дар ҳавзаҳои интихоботии Фирдавсӣ №1 ва Ҷаббор Расулов №16 таъиин гардид.

би Конференсияи ҲХДТ дар ноҳияи Фирдавсии ш. Душанбе номзадии собиқ декани факултети ҳуқуқшиносӣ, доктори илмҳои ҳуқуқ, профессор Насриддинзода Э.С. ба вакилии Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии ҶТ аз ҳавзai интихоботии Фирдавсӣ №1 пешниҳод карда шуд. Воқеан, пешноҳоди номзадии устод арзанда ва қобили ситоиш аст.

Насриддинзода Э.С. дар тӯли фаъолияти роҳбариаш дар факултети ҳуқуқшиносӣ ба рушду инкишофи илми ҳуқуқшиносӣ саҳми бориз гузошт. Натиҷаи заҳматҳои шабонарӯзии устод буд, ки дар як муддати кӯтоҳ мутахассисони зиёд ри-

Бинобар ин аз чони-

A wide-angle photograph of a large audience seated in rows of chairs, facing a stage or presentation area. The room has green curtains and colorful balloons hanging from the ceiling.

доктории худро дифоъ намуда, ба пиёдасозии сиёсати кадрии пешгирифтаи Ҳукумати ҶТ заминаи мусоид фароҳам овард. Ин ҳама

A wide-angle photograph of a large indoor assembly at a school in Kyrgyzstan. The room is filled with rows of wooden desks and chairs, mostly occupied by students wearing dark blue uniforms. In the center, a stage is set up with a green cloth backdrop. Two men in dark suits stand behind podiums; one is speaking into a microphone. A large blue banner above the stage has white text in Kyrgyz and English. To the left, a whiteboard displays a quote in Kyrgyz. The ceiling features several rectangular fluorescent light fixtures.

захмату талошҳо бовариу таваҷҷуҳи Роҳбари ҲХДТ-ро нисбати устодону омӯзгорони соҳибтачиба, донишманд ва унвону дараҷаҳои гуногуни илмидошта боз ҳамзиёд намуд.

ни парлумони кишвар мусоидат меқунад. Аз ҷумла интихобкунандағон иброз доштанд, ки барномаи пешазинтихоботии Насриддинзода Э.С. ба марому мақсади дардиплоштаи онҳо

Инак, маъракаи пешазинтихоботии Насриддинзода Э.С. оғоз гардида, ҳамарӯза, устод бо интихобкунандагони ҳавзай мазкур сұхбату воҳӯриҳо гузаронида истодааст. Ҳангоми воҳӯйӣ бо интиди дардилдоштаги онҷо мувофиқ буда, аз барономаи ҲХДТ ва сиёсати пешгирифтаи Асосгузори сулҳу Ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти ҶТ, муҳтарам Эмомалий Раҳмон манашъ мегирад.

хобкунандагон иштирокчиён чонибдории худро аз номзади ҲҲДТ иброз дошта, бо саодатмандӣ сиёсати пешгирифтаи давлату Ҳукумати ҶТ-ро чонибдорӣ намуданд. Интихобкунандагон ба номзадии устод боварӣ ва эътимоди қавӣ дошта, умед доранд, ки ўбарои боз ҳам касбӣ намуда-

Садорат, устодону кормандон ва донишҷӯёни факултети ҳуқуқшиносӣ итиминони комил доранд, ки Насриддинзода Э.С. дар интихоботи дарпешистода бо шарафмандӣ пирӯз хоҳад шуд. БА ПЕШ, БА СҮИ ХИРАДУ СОЗАНДАГӢ!

МИНБАРИ ХУҚУҚШИНОС

ВАКИЛИ МАРДУМ МЕШАВАД

Насриддинзода Эмомалий Сайфиддин 2 июли соли 1966 дар ноҳияи Москва (ҳоло Мир Сайдид Алии Ҳамадонӣ) ба дунё омадааст. Таҳсилоти миёнаро дар мактаб-интернати шаҳраки Кангурути ноҳияи Совет (ҳоло Темурмалик) гирифтааст. Ў дар қатори садҳо нафар ҷавонони меҳанпарасту хештаншинос бо кумаку мусоидат, саҳтирию навозишҳои омӯзгорон ва мураббиёни масъулиятшиноси ин маҳзани шуҳратдори таълимии даврони Шӯравӣ соҳиби ҳату савод ва таълиму тарбияи фарогир гардидааст. Соли 1983 ба Дошишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон дохил шуда, соли 1990 онро бомуваффақият ҳатм кардааст. Ба мисли ҳазорон ҷавони ҷасуру шуҷои Ватан солҳои 1984-1986 дар сафи Қувваҳои мусаллаҳи Шӯравӣ хизмати ҳарбиро ҳадо намудааст. Дар асоси роҳҳатти комиссияи таҳсилоти давлатии мутахассисони ҷавон ҳамчун донишҷӯи аълоҳону

динзода Эмомалӣ Сайфиддин аз соли 2006 ба ин тараф дар вазифаҳои муаллими калон, дот- тамаддуни: масъалаҳои назариявӣ ва амалӣ” рисолаи докторӣ ҳимоя намудааст. Доктори ил- стратегияҳои миллӣ ху- лоса ва тавсияҳои суд- манди илмӣ пешниҳод шудаанд.

Номбурда дар доираи гурӯҳҳои корӣ ба як қатор кишварҳо, аз қабили Федератси-яи Россия, Ҷумҳурии

декан оид ба таълим (2009-2011) ва декани факултети ҳуқуқшиносии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон (2011-2016) кор кардааст. Ў соли 2008 дар мавзӯи “Проблемаҳои ташаккули фарҳанги ҳуқуқӣ дар шароити бунёди давлати демократӣ дар Тоҷикистон” рисолаи номзадӣ ва соли 2014 дар мавзӯи “Густариши фарҳанги ҳуқуқӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар шароити амиқ гардидани тафовутҳои фарҳангӣ – ти ҷиддӣ дар ҳаёти таълимӣ, илмӣ ва тарбиявии факултет ба вуқӯъ пайвастанд. Аз ҷумла, дар ин давра аз ҷониби устодону омӯзгорони ин боргоҳи маърифат беш аз 2000 кори арзишманди илмию таълимӣ ва методӣ таълиф шуда, 44 рисолаи илмӣ (9 рисолаи докторӣ ва 35 рисолаи номзадӣ) ҳимоя шудаанд. Дар ин миён аз ҷониби факултети ҳуқуқшиносӣ ба даҳҳо лоиҳаи қонунҳо, барномаҳо, консепсияҳо ва мардумии Чин ва Қирғизистон сафари корӣ анҷом додааст. Аъзои комиссияи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба масъалаҳои шаҳрвандӣ ва баҳшиши ҷазо ва Шӯрои илмию машваратии назди Суди Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад. Ҳамчун олим ба қалами ў беш аз 100 асари пурарзиши илмию таълимӣ (аз ҷумла, 4 рисола (монография), 4 китоби дарсӣ, 4 воситаи таълимӣ) мансубанд. Мавзӯи асо-

сии таҳқиқотии илмии ўро проблемаҳои таъмини ҳуқуқу озодиҳои инсон ва шаҳрванд, боло бурдани фарҳанги ҳуқуқии аҳолӣ, баланд бардоштани ҳисси ватандӯстию патриотизм миёни ҷавонон, тадбириҳои мустаҳкам намудани муқовимат бар зидди терроризму экстремизм, мубориза бо коррупсия ва такмили низоми таълимоти ҳуқуқшиносӣ дар Тоҷикистон фаро мегиранд.

Барои хизматҳои шоён ва намунавиаш дар соҳаи таълиму тарбия ва парвариши мутахassissonи лаёқатманди ҷавобгӯйи бозори меҳнат бо медали “Аълоҳии маорифи Тоҷикистон”, медали ҷаҳонӣ “90 - солагии адлияи Тоҷикистон” ва мукофоти давлатии “Ордени Шараф дароҷаи II” сарфароз гардидааст.

Оиладор, сохиби ду фарзанд.

Аз 20-уми февралி соли 2016 аз чониби Ҳизби халқии демократии Тоҷикистон номзаддии ў ба вакилии Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳавзаи якмандатии интихоботии Фирдавсӣ № 1 пешниҳод шудааст.

Интихобкунандагони муҳтарам. Дар сурати сазовор шудан ба бовару эътимоди Шумо Насриддинзода Эмомалий Сайфиддин тамоми кӯшишу ғайрат ва нерую матонати хешро баҳри таҳия ва қабули қонунҳои ифодакунандай ҳуқуқу манфиатҳои қонунии сокинони Ватани маҳбубамон, бо дарназардошти манфиатҳои миллӣ ва арҷузорӣ ба арзишҳои истиқтолияти давлатӣ, равона хоҳад кард.

И. Маҳмудов,
Ч. Саъдизода,
М. Соҳибов
устодони
факултети
хуқуқшиносӣ

Озод МИРЗОЕВ
денишчи соли 4 (ИДК)

Гавгои башар имрӯз, мафкураи пасти кист?!
Ин чангу ҷадал пурсӯз аз дидай масти кист?!
Ҳар сина зи дasti ғам чун оташи сӯзон аст,
Сӯзиши ҳама олам аз оташи дasti кист?!
Бас макру фиреб доман бар даҳр намуда паҳн,
Сарманшай ҳар ҳилла чун моҳӣ ба шасти кист?!
Бо ном ҳама ҷо муслим дар зулму ҷафои ҳалқ,
Рафтори ғалат охир аз нақшаву басти кист?!
Ҳуд хуб ҳамедонем қуштор ба муслим нест,
Андар раҳи ноҳаққӣ биншастану ҷасти кист?!
Фарёди фалакхези модар ба Ҳудо зон ки,
Хунхору ба хун ташна майхонапарости кист?!

Дасти кист?!

(Ӯ ДАР ХАРОБИИ СУРИЯ ВА ИРОҚ ҶИ ГУНАҲГОР АСТ?)

ЧОМЕАИ ШАҲРВАНДӢ

роҳам оварда мешавад. Чомеаи шаҳрвандӣ ҷо- меаи худидоракуниест, ки аъзои он одамони озод бо максади қонеъсозии манфиатҳо ва талаботи худ мустақилона зинданӣ ва меҳнат мекунанд ва дар назди гузаштаи таърихи имрӯз фардои инсоният масъулияти баланд эҳсос менамоянд.

Ба андешаи Сотиволдиеv P.Ш. ҷомеаи шаҳрвандӣ - ҷомеаи озоди демократӣ, ҳуқуқӣ ва мутамаддин мебошад, ки дар он руши озоди ҳаётӣ шаҳсӣ, ҳусусӣ ва ҷамъияти дар замини озодии инсон, даҳннопазирӣ ҳукуқоҷонӣ, гуногуни мafkuvarӣ, фарҳангӣ, сийёсӣ таъмин мешавад.

Давлати ҳуқуқбунёд ва иҷтимоӣ бо мафхуми ҷомеаи шаҳрвандӣ алоқа монгусастани дорад. Бунёди ҷомеаи шаҳрвандӣ дар таъlimoti мутафаккирон Шарқи Гарӣ аз қадим то имрӯз ҳамеша мавриди омӯзишу ситошӣ қарор дода шудааст.

Истилоҳи «ҷомеаи шаҳрвандӣ» шартист, зеро «ҷомеаи гайри-шаҳrвандӣ» ва зиёда аз он «зиддишаҳrвандӣ»

виро, ки байни одамон, сарфи назар аз давлат амалӣ мегарданد, мемфасидагӣ шуданд. Яъне сухан дар бораи даҳolat накарданӣ ҳокимиyaти давлатӣ ба корҳои шаҳrvандӣ шаҳsияt, ба ҳaётӣ шaҳsии одamон me-raft.

Истилоҳи «ҷомеаи шаҳrvандӣ» соҳaи махsusи мunoсиbatxо, асосан munoсиbatxо molumul-kī, oīlavī, dīnī, mānī-

умумan vuchud nadorad. Ҷomeaи шаҳrvandӣ pesh az ҳama аз шaҳrvandон iborat ast. Ҳama guna ҷomeaи iborat az shahrvand-dro ҷomeaи шaҳrvandӣ daҳolat namekunad, muайyan namesozad, kи onҳo boyd bo chay mashgul shawand, chiro dӯst dorand, bariy chay ziddi chay muboriza barand. Vale ҷomeaи shahrvandӣ dar jaъ-yagӣ bo давлат arzi vuchud mekunad, rушd meёbad va amal menamояnd. Vazif-

Ҳасанҷон ФАЙЗУЛЛОЕВ
денишчи соли 1Некруз САФАРЗОДА
денишчи соли 3 (МБХ)

Дар «Шоҳнома»-и Фирдавсӣ омада, ки Ҷамshed дар як rӯz az Damavand ба Bobul raftar va on rӯzi nahestini farvardin. Xurmuzrӯz буд va madrum on rӯzo aziz doštandu xoni xesh orostand:

**Ба фаррӣ кăнӣ яке
таҳт соҳт,
Чӣ моя бад-ӯ гавҳар
андарнишот.**
**Ба Ҷамshed-бар гавҳар
афшонданд,**
**Мар он рӯро рӯзи
нав хонданд...**

Назми Фирдавсӣ дар «Oso-рӯzi-Боғӣ»-и Beruni чунин таъsvir gardida: «Чун Ҷамshed ба-рои худ garduna bisoxt, dar in rӯz bar savor shud va chunin menehmadan, kи gӯ onҳo millati khujanholorundi farghang va rasmiy onni қадima dorand, ammo dar aysi chunin nest. Vale, tochikon bo xiради woloi xud tavonistand isbot namoyand, kи onҳo vokean millilate xastand, kи tâbrikh va farghangi bisêr-hâzorsola dorand va yake az chunin merosi taъrihi farghangi

hâzor. Xâjâr dâr «Navruzona»-i kisheh chunin ovard: «Ammo sababi niҳodani Navruz on будaast, kи chun bidonistand oftrabro du davr ast, kie on, kie ҳar 365 rӯzu rubъ az shabonarӯz ba av-

to shukhî hossâ onro Ҷamshed chashni giyftavu bunedi vokey bâxshidast.

Dar hamâ davru zamân Navruz bo jašxomati hossâ tačiliq giriftan Navruz benniqot buzur ast. Zikri in matlab ba on hotir ast, kie chumlae as begonaparastonni dohilij va qabilje as badhoxoni horjî mawkev va naqshi Toҷikistonro dar ҷaҳoni gashthani Navruz nodida girifta, ҳattâ az ovariand nomi on dar safi kishvarxi tashabbuskorii Navruz huddorî menamoyad. Bo in nazardost posim omad to diorii in masâla e mâlyumote chand pesh-kash namud.

Қâdamxoi nahestin dar in samti soli 2002 zimni mulkotki. Prezidenti ҔТ, muxtarom Emomali Raҳmon bo sobiq Direktori Generali Yuнеско Коҷiniro Matsuura gushota shuda, chunin menigorad: «Ba in deҳaro (deҳai Barakha - S.N.) dar ponzâda rӯze bazor ast va chun bazor oxireshi sol bo shâbad, bist rӯz bazor kunaند va bîstu yâkum rӯz Navruz kunaند va onro «Navruz kishvarz» gûyand. Xâjâr dâr «Gâzrâz Buxoro»-i kisheh chunin ovard: «Ammo sababi niҳodani Navruz on будaast, kie on, kie ҳar 365 rӯzu rubъ az shabonarӯz ba av-

Toҷikiston, Eron, Afgooniston, Ozarbojxon, Turkiya, Kirgizi-ston, Ubekiston va chande dîgar shinoxta shuda, ba ičlosiasi 35-umi Yuнесko peshnikod karâda shavad. Az 28.09 to 2.10.2009 dar shaҳri Abu Dabi Konfron-si bâinalmilipli Kumitaи xifzi merosi farghangi CMM barguzor gardid va taъrihi 30 sentyabri soli 2009 Navruz ba feherxisti in somoni bânufuzy ҷaҳoni, ҳamchun ёдгории fayrimoddin farghangi bâshariyat dohilij karâda shud.

Taъrihi 18-umi fevrali soli 2010 dar chalasai 64-umi Assambleya Generali CMM, taҳti fasli 49, ki unvoni «Farghangi ҷaҳon»-ro došt, қârornor «Rӯzi ҷaҳoni Navruz» ba tasvib rasid, kie on bo peshnikodi Toҷikiston, Eron, Afgooniston, Ozarbojxon, Қâzoxiston, Kirgiziston, Turkiya va Turkmeniston maverdi bârrasj қârор girifta ast. Dar қârornoma zirk megardad, kie hamasola dâr tamomi ҷaҳon 21-umi mart ҳamchun Rӯzi bâinalmilipli Navruz chashni girifta shavad.

in millati tamaddunisopor Navruz maҳsib meёbad.

Navruz az kai va chy gunaido shud? Oid kie in nazarxoi multaklif boi dorand. Guriye bar on nazarand, kie in rӯz ogozi sol буд, ba ismi Aksara Mâzdu bârashad. Dar in rӯz inofariда shud va kori ҷaҳon ogoz garid. Xurmuзdar 365 rӯz olamro ofarid va dar ogozi moxi Farvardin ososiy effat. Guriye digar bar on nazarand, kie makhâz dar rӯzi Navruz aйёmi Urmuзdar. Zardust dîni mazdyosno paizifort va podsho. Gushotsi in dinro kâbul kard. Az in rӯz, chumlae az pâjâhîshgaron bar on nazarand, kie makhâz onҳo Navruz zamâna bâravi lâydiishi mazhabî zar-dushtî garida ast.

Ba ҷomeaи Ҳamal boz oyd ba ҳamom vaqtu rӯz, kie rafta буд, bâd-ин dâkika natawonaд omada, chy ҳar sol az mudat ҳame kam shawad. Va chun Ҷamshed on rӯzo darfet, «Navruz» nomi nikhd wa ҷaҳon oviard. Ba pas az on podshoҳon va digar marдумon bâd-ӯ iktida karanda.

Gardâz bînivishi: «Ҷamshed

Navruзro ba shukrona on kie Xudavondi garmovu sarmo, bermorivârî marpoz as marдумon girifta va sesad sol ba in chumla буд, kie Kurush bâzorad kard. Az in rӯz, chumlae az pâjâhîshgaron bar on nazarand, kie makhâz makhâz kard».

Gardâz bînivishi: «Ҷamshed Navruзro ba shukrona on kie Xudavondi garmovu sarmo, bermorivârî marpoz as marдумon girifta va sesad sol ba in chumla буд, kie Kurush bâzorad kard. Az in rӯz, chumlae az pâjâhîshgaron bar on nazarand, kie makhâz makhâz kard».

Tocikiston va ҷaҳoni gashthani Navruз

ba nashli oynad rox nadišanad. Ba ҷomeaи Ҳamal boz oyd ba ҳamom vaqtu rӯz, kie rafta буд, bâd-ин dâkika natawonaд omada, chy ҳar sol az mudat ҳame kam shawad. Va chun Ҷamshed on rӯzo darfet, «Navruz» nomi nikhd wa ҷaҳon oviard. Ba pas az on podshoҳon va digar marдумon bâd-ӯ iktida karanda.

Gardâz bînivishi: «Ҷamshed

ba nashli oynad rox nadišanad. Ba ҷomeaи Ҳamal boz oyd ba ҳamom vaqtu rӯz, kie rafta буд, bâd-ин dâkika natawonaд omada, chy ҳar sol az mudat ҳame kam shawad. Va chun Ҷamshed on rӯzo darfet, «Navruz» nomi nikhd wa ҷaҳon oviard. Ba pas az on podshoҳon va digar marдумon bâd-ӯ iktida karanda.

Eтибор надорад

Dafatarchi imtiyoni donishchi kursi 5, ixtisosi huқuқshinoz-umumi fakulteti huқuқshinoz Aliiev Muhammed bo sababi gum shudanash az etibor soқit donista shavad.

ПЕШВОИ МИЛЛАТ

Ту раҳбари халқи тоҷиконӣ,
Ту сарвари сулҳи ҷовидонӣ.
Аз туст дирафши мо парофшон,
Эҳёгари қавми ориёнӣ.
То ҳаст ҷаҳон, то бувад даҳр,
Чун сарвару пешво бимонӣ.

Давлатчон МУҲИДИНОВ донишҷии соли 1

НАВРӯЗ ВА ОИНИ АДОЛАТИ ПЕШДОДИЁН

Наврӯзи аҷам ҷашни қадимӣ ва накӯест, ки он дар қишиварҳои форсизабон бо тамоми ҳусусиятҳояш қайд карда мешавад ва барои мардум ҳамчун ҷашни фарҳунда ва фараҳбахшест, ки ба қалбҳо шодиву ҳурсандӣ меорад. Аслан бисёре аз коршиносон пайдоishi ин ҷашни қадимаро ба яке аз шоҳони боадолати Пешдодӣ - Ҷамшедшоҳ марбут медонанд, ки маҳз аз ҷониби ин шоҳи хирадпеша ҳангоми нахустин маротиба ба таҳт нишастанаш ҷашнгирӣ ин иди бошукуҳ шурӯй шудааст. Барои тасдиқи ин гуфтаҳои худ рӯй меорем ба «Шоҳнома»-и безаволи Ҳаким Абулқосим Фирдасӣ, ки чунин гуфтааст:

**Ба Ҷамшед бар
гавҳар афшонданд,
Мар он рӯзро рӯзи
нав ҳонданд.
Чунин рӯзи фарруҳ
аз он рӯзгор,
Бимонда аз он ҳусравон
ёдгор.**

Нодиртарини унсурҳои таъмини адолат ва баробарӣ аз ҷониби шоҳони Пешдодӣ дар мамлакати ҳеш дар ҷашнҳои Наврӯз ва Мөҳргон маълум мегардид, ки муوفиқи маълумотҳои таъриҳӣ шоҳони ин сулола дар як сол ду маротиба дар арафаи баргузории ин ҷашнҳо арзу шикояти мардумро мешуниданд. Шоҳон 7 рӯз ба навбат табақаҳои гуногуни мардумро дар майдони кушоди шаҳр қабул менамуданд. Ва он рӯз касе чи шикояте нисбати ҳар нафаре дошта бошад, ба шоҳ арз мекардааст ва шоҳ ҳақро ба ҳақдор мерасонидааст. Агар даъво нисбати шоҳ мешуд, дар чунин ҳолат шоҳ аз таҳт фаромада, кулоҳи шоҳиро аз сар гирифта, наэзи Мӯбади мӯбадон ба зону зада, аз ўроҳиш мекардааст, ки ин даъворо нисбати ўз аз нигоҳи адл ва инсоғӣ ҳал намояд.

Фаридуншоҳ баъд аз сарнагун кардани Захҳоки

морон, ки ба мардум ҷабру зулми зиёд намуда буд ба сари таҳт менишинад ва ўнз оини таъмини адолати Пешдодиёро бо ин тарзу усол дубора ба роҳ мемонад.

Фирдавсии бузургвор дар шоҳасари ҳеш «Шоҳнома» дар достони «Подшоҳии Фаридун» ин ғуна ба амал баровардани ҳақиқату адолатро аз ҷониби ин шоҳи нақусиришт васф карда, чунин гуфтааст:

**Аз он пас ҳар он қас,
ки будаш ниёз,
Ҳаме дошт рӯзи бади
ҳеш роз.
Ниҳонаш наво карду
касро нагуфт,
Ҳамон рози ў дошт
андар нуҳуфт.
Яке ҳафта з-ин ғуна
бахшид чиз,
Чунон шуд, ки дарвеш
нашноҳт низ.**

Воқеан Наврӯз ҷашнест, ки аз ниёғони пуршаъну шонамон ба мо мерос монда, то ҳанӯз баъд аз паси сар кардани ин қадар таззодҳои таъриҳӣ бοқӣ мондааст ва инак ҳамчун рамзи ифтиҳори мо дар арсаи ҷаҳонӣ бо ташаббуси Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат, Президенти ҶТ, муҳттараам Эмомали Рахмон ҳамчун ҷашни ҷаҳонӣ эътироф шудаву онро дар тамоми мамолики ҷаҳон қайд мекунанд.

Осори ниёғонамон гувоҳи он аст, ки Наврӯзи Аҷам аз қадим ҷашни ҳамдилӣ ва ҳамbastagии тамоми қавму миллатҳо ба ҳисоб рафта, ҳамчун маҳаки асосии дӯстиву рафоқат ва тарануми адолат то ба ҳанӯз баромад менамояд. Пас, месазад, ки мо ворисони арзандай ин марзу бүм дар баробари Наврӯзи Аҷам дигар оинҳои миллии ҳешро арҷузорӣ намуда, қадр намоем ва дар таҳқими ҳудшиносиву ҳудоғоҳии миллӣ такони ҷиддие баҳшем.

Ҷашни Наврӯзи Аҷам фарҳунда бод, ҳамватанони азиз!

Достон АСОЗОДА
донишҷӯи соли 2 (МБХ)